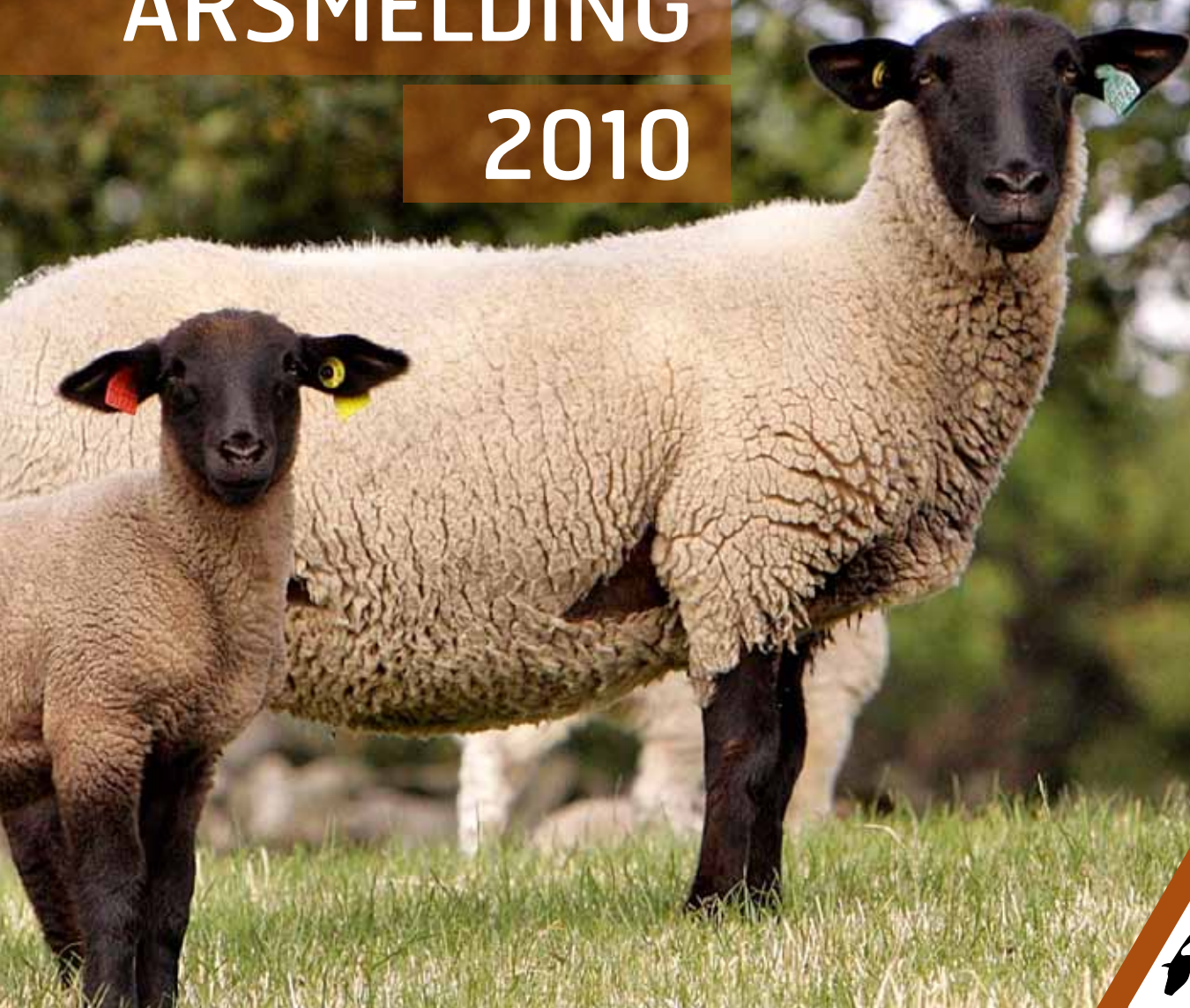

ÅRSMELDING

2010

Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import

Formål

Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import, KOORIMP, er opprettet av en samlet norsk husdyrnæring. Formålet med KOORIMP er å hindre at innførsel av levende dyr og avlsmateriale fører med seg smitte som kan gi sykdom hos matproduserende dyr og/eller mennesker. I tillegg skal KOORIMP bidra til å koordinere og styrke norsk husdyrnærings beredskapssevne overfor utbrudd av alvorlige, smittsomme husdyrsjukdommer.

Organisering, finansiering og regnskap

KOORIMP har en veterinær i full stilling og mulighet for innleid hjelp. Styret består av representanter fra TINE SA, Nortura, Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), Geno, TYR (tidligere Norsk Kjøttfeavlslag), Norsvin, Norsk Fjorfelag (NFL), Norsk Sau og Geit (NSG) og Gjensidige Forsikring. Fra og med 2010 er ikke fôrbransjen en aktiv deltaker i KOORIMP samarbeidet. Fôrbransjen ønsker heller å kjøpe tjenester

og råd fra KOORIMP når behov for dette måtte oppstå.

Kontrollutvalget for Import av Fjørfe (KIF) er utøvende organ for fjørfeaktivitetene. KIF er en sammenslutning av representanter for importørene og fjørfeorganisasjonene. KIF var i 2010 satt sammen av to valgte importører for verpehøns, to importører for slaktekylling, en importør for kalkun, en importør for and, og en oppnevnt representant fra hhv. Nortura og Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund (KLF). KIF har eget sekretariat ved Animalia.

Varemottakerne (slakteri, meieri, eggmottak) og i noen grad avlsorganisasjonene, er utøvende organ dersom det skal settes i verk reaksjoner mot importører. Det er opprettet fagråd som er faglig støtteapparat med rådgivningsfunksjon.

Daglig leder for KOORIMP er ansatt som spesialveterinær i Animalia. Kostnadene for 2010 er dekket av omsetningsavgiftsmidler fra kjøtt (57 %) og midler fra TINE SA (36 %) og forsikringsbransjen (7 %).

Budsjettet for 2010 var kr 1 204 000. Regnskapet viser et forbruk på kr 1 174 649.

Prinsipper ved internasjonal forflytning av dyr

En viktig forutsetning for en lønnsom norsk husdyrproduksjon er helsestatusen til produksjonsdyra. Fravær av ulike smittsomme sykdommer i husdyrpopulasjonen er et fortrinn for norske husdyrprodusenter og tilhørende verdikjede. KOORIMP er opprettet av husdyrnæringa som et virkemiddel for å ivareta helsestatus til norske produksjonsdyr i lys av åpnere grenser og økt forflytning over landegrensene.

Det offentlige regelverket er bygget på prinsippet om at levende dyr kan bevege seg fritt over landegrensene dersom dyras status for noen utvalgte sykdommer undersøkes i avsenderlandet, og dyra følges av et nydatert helsesertifikat. Prinsippene er nedfelt i EU-lovgivningen, og gjort til norsk regelverk i forskrifter om innførsel og utførsel av dyr innenfor EØS og fra land utenfor EØS (tredjeland).

Ved innførsel til Norge skal tollvesenet kontrollere dokumenter. Importør eller dennes representant skal deklare dyr og produkter for fortolling ved grensepassering. Det er ikke veterinær grensekontroll ved innførsel fra EØS-området. Ved import av levende dyr, sæd og embryo fra land utenfor EØS-området er det veterinær grensekontroll.

For enkelte smittestoffer har norske myndigheter fått aksept for tilleggsundersøkelser på eksportstedet. I tillegg gjennomfører norske myndigheter nasjonale kontroll- og overvåkingsprogrammer for sykdommer hos dyr og tester rutinemessig prøver fra husdyr-

populasjonen. Dyr fra andre land må også inn under denne kontrollen i Norge; dette er nedfelt i særnorske regler om isolering og testing av importerte husdyr i offentlig regi.

Husdyrnæringens tilleggskrav ved import

Husdyrnæringens tilleggskrav gjelder sykdommer og forhold som ikke er dekket av det offentlige regelverket. De angår både eksportsted og mottakerbetsetninger i Norge. Næringens tilleggskrav er viktige utfyllende krav for å sikre dyrehelsen i Norge. Kravene er publisert på www.animalia.no

Husdyrnæringens tilleggskrav er fastsatt av bøndernes varemottakere og sædleverandører. For fjørfe har også importørene selv vært svært aktivt med. KOORIMPs krav ved import er en del av Kvalitetssystem i landbruket (KSL), og manglende dokumentasjon for oppfyllelse av kravene er grunnlag for pristrekk fra varemottaker. Det er den enkelte importør som må sørge for at tilleggskravene er innfridd og attestert hos sin eksportør, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

KOORIMP arbeider for at potensielle importører og deres rådgivere skal bli kjent med krav og anbefalinger, og at importene blir forberedt i tråd med dette. Når det gjelder de mildere og antatt mindre betydningsfulle sykdommene, gir KOORIMP råd til de importører vi er kontakt med, noe som synes å være både nyttig og nødvendig.

Inngående kjennskap til eksportør/leverandør blir vurdert som svært viktig. Det er de mest risikofylte importene det er størst gevinst i å få stoppet eller sikret bedre mot smitteoverføring. For å oppnå dette kreves det både kontakter/referansepersoner og veterinærmedisinsk kompetanse.

Sjukdomssituasjonen internasjonalt i 2010

Nedenfor omtales forekomst og spredningen av noen utvalgte sjukdommer:

Blåtunge:

I 2010 har det vært få nye tilfeller av Blåtunge i Europa. Sjukdommen kontrolleres ved hjelp av vaksinasjon i mange europeiske land. De nye tilfellene er påvist i landene rundt Middelhavet, Spania og Portugal, Marokko og Algerie, foruten Hellas og Kypros. De fleste påvisningene har vært serologisk positive prøver tatt i forbindelse med overvåkings- og kontrollprogrammer.

Afrikansk svinepest:

Siden 2007 har det pågått et utbrudd av afrikansk svinepest i Kaukasus. Smitten finnes nå i villsvinpopulasjonen i dette området. I 2010 har det vært meldt tilfeller av sjukdommen lenger nord og vest i Russland. Man antar at smitten sprer seg med villsvin, flytting av livdyr og

kjøtt som folk tar med seg. Symptomene er som for klassisk svinepest: feber og blødninger i hud og organer. Dødeligheten hos tamsvin er svært høy. Det finnes ingen effektiv vaksine mot sjukdommen.

Munn og klauvsjuke:

Det var få rapporter om MKS i vår del av verden i 2010. Unntaket var den asiatiske delen av Tyrkia, der MKS er endemisk. Japan opplevde et større utbrudd som ble bekjempet ved hjelp av ringvaksinerings, avlaving og destruksjon. Sør-Korea hadde et mindre utbrudd i første halvår av 2010. Så startet et stort utbrudd i november. Utbruddet viste seg vanskelig å begrense, og var ikke under kontroll da året sluttet. Etter utbruddet informerte myndighetene i Sør-Korea om at det hadde vært 150 forskjellige utbrudd. 3,48 millioner dyr hadde blitt avlivet under bekjempelsen. Av dem var over 158 000 storfe og nesten 3,32 millioner griser.

Informasjon og veiledning

Jevnlig kontakt med etablerte importører, samt kontakt med en lang rekke aktører som vurderer å importere dyr eller avlsmateriale er en sentral oppgave for KOORIMP. Behovet for informasjon om faktiske forhold omkring import er stort i mange forskjellige målgrupper. Oppfølging av importører er også et viktig arbeid. Herunder ligger meldingssystemer og registreringer som sikrer at nødvendig informasjon er tilgjengelig ved behov.

Rådgiving og informasjon er en vesentlig del av arbeidet. En viktig målgruppe for KOORIMP er importører og rådgivere for disse. Rådgivning til enkeltpersoner ved handel med andre land kan være tidkrevende, men det gis høy prioritet ettersom det er den enkeltes faktiske handling som i stor grad avgjør vår smittebeskyttelse ved import. I tillegg er Mattilsynets personell i en nøkkelposisjon når det gjelder importører. KOORIMP jobber for at Mattilsynets personell formidler et risikobilde og peker på utfordringer som tar høyde for mer enn kun gjengivelse av innholdet i de EØS-baserte forskriftene i kommunikasjonen med potensielle importører.

Import av levende dyr

Forflytning av levende dyr er forbundet med risiko for å spre smitte. En målsetning er derfor å holde tallet på levende importerte dyr lavt, og heller få importører til å hente nytt genetisk materiale i form av semin og embryo. Tallene for import av produksjonsdyr i 2010 fremgår av tabellen over.

Oversikt over import av sæd og embryo er basert på importer som er forelagt KOORIMP for godkjenning. Å få oversikt over omfanget av importert avlsmateriale utover dette er utfordrende. Det er registrert import av ca 40 500 doser oksesæd. Størsteparten av oksesæden er importert gjennom Geno. Det har vært en nedgang på ca. 5000 doser sammenliknet med 2009. Norsvin og Scanpig har tatt inn henholdsvis 326 doser og 232 doser rånesæd fra Sverige. NSG Semin importerte 889 doser værsæd og 224 doser bukkesæd.

Importen av daggamle kyllinger holdt seg på samme lave nivå i 2010 som i 2009. Det skyldes først og fremst markedssituasjonen for slaktekylling, samt at man har klekket dyremateriale til foreldre og bruksdyr selv. I 2010 ble det importert 2 083 680 slaktekyllingrugeegg, alle til foreldre dyr. Det ble registrert fire eksportland i KIFs importregister. Foreldre dyr til slaktekylling ble importert fra Sverige. Besteforeldre til verpehøns ble importert fra Tyskland og Nederland. Foreldre dyr til kalkun og and kom fra Storbritannia.

År	Storfe	Svin	Sau	Geit	Fjørfe
1991	89	10		8	
1992	141	21		12	
1993	197	2	3		19 319
1994	375	41			129 570
1995	276	55		38	110 492
1996	129	24			194 046
1997	101	30			135 458
1998	13	8		1	105 009
1999	13	3			176 347
2000	48	0	2	16	Ca 138 800
2001	14	0	0	0	Ca 90 000
2002	0	0	0	33	Ca 130 000
2003	19	8	0	90	69 666
2004	0	0	11	26	172 523
2005	0	49	39	53	143 175
2006	8	1	71	20	106 891
2007	31	0	(4)	(5)	170 866
2008	7	0	0	46	106 958
2009	0	0	18	0	28 225
2010	0	0	49	0	24 590*

Tallene er fra Tollvesenet, KIF* og KOORIMP. Rubrikken "Fjørfe" er daggamle kyllinger, inkludert kalkun og and. Tallene i parentes angir dyr innført til dyreparker og er dermed ikke en del av den ordinære norske husdyrpopulasjonen.

NORGE P.P. PORTO BETALT

KOORIMP

Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import

Postboks 396 Økern, 0513 Oslo

Tlf: 23 05 98 00

Fax: 73 56 48 10

Epost: koorimp@animalia.no

www.animalia.no

